Stan środowiska przyrodniczego w okolicach Gostyczyny [1]

Stan środowiska przyrodniczego w okolicach Gostyczyny i sposoby jego ochrony

We współczesnym świecie dużą wagę przywiązuje się do ochrony przyrody oraz zasobów środowiska geograficznego. Postanowiliśmy więc podjąć temat i spróbujemy ocenić stan środowiska w naszej okolicy oraz zaproponować sposoby jego poprawy.

W środowisku przyrodniczym istnieje cały szereg powiązań między poszczególnymi jego elementami. Zachwianie istniejącej tutaj równowagi prowadzi nieuchronnie do bardzo poważnych konsekwencji, które odbijają się na wszystkich organizmach żywych.

Przez setki, a nawet miliony lat swojego egzystowania na Ziemi człowiek dokonał bardzo wielu zmian w jej wyglądzie zewnętrznym. Początkowo nie były one drastyczne, z czasem jednak zaczęły coraz silniej zaznaczać się w krajobrazie. Na szczęście największe zmiany środowiska dotyczą terenów wielkomiejskich i przemysłowych, ominęły więc naszą okolicę. Chociaż nawet u nas coraz trudniej spotkać krajobraz zupełnie naturalny, niezmieniony przez człowieka. W ciągu ostatnich 200 lat to my - ludzie byliśmy bez wątpienia głównym czynnikiem rzeźbotwórczym modelującym krajobraz. Podejmowane przez nas działania (budowa domów, dróg, zamiana lasów na pola uprawne itp.) miały na celu poprawę warunków życia i podniesienie standardów jego życia.

W pewnym momencie okazało się jednak, że sami wyrządzamy sobie krzywdę. Gwałtowny rozwój rolnictwa, komunikacji, ogrzewanie węglowe i miałowe odbiło się bardzo niekorzystnie na stanie czystości powietrza, wód i gleb. Zmniejszyła się liczba miejsc, w których panuje cisza, spokój i możliwy jest odpoczynek od nieustającego hałasu. Nawożenie i środki ochrony roślin wprowadziły do pożywienia bardzo duże ilości szkodliwych substancji, które spożywane na dłuższą metę odbijają się niekorzystnie na zdrowiu ludzkim, wywołując różnorodne schorzenia.

Obecnie próbujemy wracać do rozwoju zrównoważonego, którego podstawą jest korzystanie z dobrodziejstw Ziemi i zaspokajanie potrzeb ludzkich bez zaburzeń równowagi przyrodniczej np. wykorzystując alternatywne źródła energii. Problem zanieczyszczenia środowiska jest jednak bardzo aktualny.

Stan powietrza atmosferycznego.

Należy zastanowić się jakie są główne źródła zanieczyszczenia powietrza w naszej okolicy. W tej dziedzinie najwięcej szkód powoduje spalanie węgla kamiennego i miału. Inną przyczyną zanieczyszczenia powietrza jest brak dostatecznej ilości urządzeń służących wyłapywaniu szkodliwych związków z kominów i innych źródeł emisji gazów. W ostatnim czasie szczególnie duży udział ma również intensywny transport na drodze Kalisz - Grabów. Wiąże się to z lawinowo wzrastającą liczbą samochodów, zwłaszcza osobowych. W okolicy niemal każda rodzina posiada jeden samochód, a często samochodów tych jest więcej. Dodatkowo przez naszą miejscowość przejeżdża dużo tirów. Nawet przy zastosowaniu ekologicznych paliw nie da się w tej sytuacji wyeliminować problemu emisji szkodliwych związków do powietrza atmosferycznego. W naszym powietrzu jest więc coraz więcej: dwutlenku siarki, tlenków azotu i tlenku węgla. Na szczęście pojęcie smog znamy tylko z podręczników przyrodniczych. Sytuację możemy poprawić stosując nowoczesne katalizatory, urządzenia ograniczające emisję szkodliwych gazów emitowanych przy spalaniu węgla oraz ograniczając ruch przez naszą miejscowość.

Stan pokrywy glebowej

Gleba jak wiemy stanowi zewnętrzną warstwę skorupy ziemskiej, składa się z luźnych cząstek mineralnych i organicznych, a także powietrza i wilgoci. W obrębie gleby zachodzą tzw. procesy

glebotwórcze, które prowadzą do przekształcania materii nieorganicznej w organiczną. Jest to możliwe dzięki obecności glebowych organizmów roślinnych i zwierzęcych. Najważniejszą cechą gleby jest jej żyzność, którą rozumie się jako zdolność do zaspokajania potrzeb roślin w zakresie zaopatrzenia ich w składniki pokarmowe oraz wodę.

Wspomniane już powyżej procesy glebotwórcze prowadzą do przemiany litej skały w glebę, a pierwszym etapem powstawania profilu glebowego jest wietrzenie prowadzące do rozkruszania materii skalnej i jej zamiany w zwietrzelinę. W profilu poprzecznym gleby dobrze wykształconej zaznaczają się tzw. poziomy glebowe, z których największa rolę w produkcji roślinnej odgrywa próchnica. Jest to najbardziej zewnętrza warstwa składająca się z obumarłych szczątków roślinnych i zwierzęcych, korzeni roślinnych oraz organizmów żyjących w glebie.

U nas wykorzystanie gleb jest duże; świadczy o tym fakt, że większość terenów naszej okolicy zajęta jest przez użytki rolne.

Degradacja gleby nie oznacza zupełnego jej zniszczenia, tylko obniżenie jej walorów i spadek żyzności. W zależności od intensywności oddziaływania czynnika degradującego gleby ulegają niszczeniu w różnym stopniu.

Te najmniej zmienione, w których zachowana została struktura glebowa oraz organizmy żywe określa się mianem gleb zdrowych. Degradacja jest zatem prawie niezauważalna. Jeśli natomiast zanieczyszczenia przedostały się do gleby zmieniając jej skład chemiczny, ograniczając aktywność organizmów żywych, powodując erozję wówczas mówi się o glebach chorych.

Innym rodzajem niszczenia jest dewastacja, której skutki najczęściej są nieodwracalne. W naszym regionie zdewastowanymi można nazwać jedynie gleby na których wybudowano asfaltowe drogi.

Zdewastowane gleby powszechnie występują na odkrywkach w okolicach Konina. Doszczętnie zniszczono tam pewne elementy środowiska przyrodniczego. Przekształcona została rzeźba terenu, układ warstw geologicznych. Zanikają wody powierzchniowe i gruntowe nie wspominając już o wpływie budowy takiej kopalni na szatę roślinną i świat zwierzęcy.

W celu przeciwdziałania niszczeniu gleb kluczem do sukcesu mogą okazać się bardzo proste przedsięwzięcia takie jak: zwiększanie lesistości terenu, albo samych tylko zadrzewień śródpolnych. Obecność drzew ogranicza bowiem parowanie glebowe i przesuszanie. Dodatkowo drzewa hamują występowanie erozji wodnej na zboczach Doliny Prosny w okolicach Śmiłowa i Leziony Drzewa spełniają także kluczową rolę w minimalizowaniu niebezpieczeństwa wystąpienia powodzi, która jest prawdziwą katastrofą z punktu widzenia pokrywy glebowej. Mieszkańcy okolicy często nie rozumieją tej problematyki wycinając masowo drzewa nad rzeką.

Na zboczach doliny wykorzystywanych rolniczo można stosować orkę w poprzek stoków, co znacznie ogranicza ryzyko osunięć, tym samym zabezpieczając stok przed nadmiernym spływem wody.

Istotnym czynnikiem niszczącym warstwy glebowe są zanieczyszczenia. Mają one zdolność niemal swobodnego przemieszczania się w środowisku; z wód do gleb, z gleb do roślin, z powietrza do gleb itp. By ograniczyć zanieczyszczenie gleb należy zatem zmniejszyć ogólne zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego np. zanieczyszczenie powietrza, dzikie wysypiska itp.

Ważne jest ograniczanie dostępu zanieczyszczeń tam, gdzie ich kumulacja jest największa, a zatem przy ruchliwych drogach. W obu przypadkach dobrą metodę stanowi wprowadzanie jak największej ilości zieleni w postaci drzew, pojedynczych krzewów, żywopłotów.

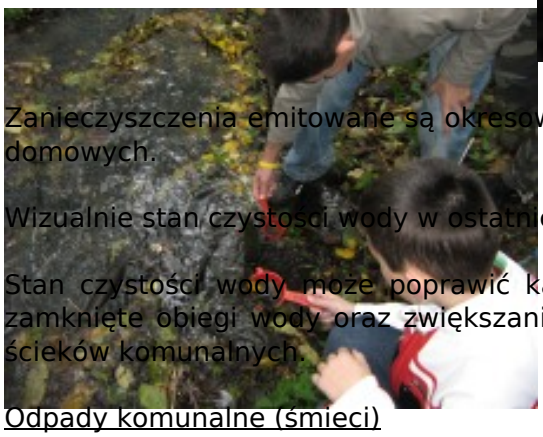
Rolnictwo, którego interes leży w zdrowych, niezniszczonych glebach, samo przyczynia się do degradacji tego elementu środowiska stosując na masową skalę nawozy sztuczne oraz środki ochrony roślin. W swojej tradycyjnej postaci nastawione są one na cel krótkoterminowy, ponieważ chwilowo podnoszą plony uprawianych roślin. Patrząc jednak w przyszłość należy mieć na uwadze, że ich akumulacja w glebie poskutkuje kiedyś trwałym obniżeniem wartości gleby. Dlatego wiele uwagi poświęcić należy nawozom, które łączą w sobie zalety środków syntetycznych z naturalnymi. Powinniśmy stosować nawozy granulowane skuteczne a jednocześnie bardziej przyjazne dla środowiska oraz obornik.

Przywracanie do stanu pierwotnego gleb chorych wymaga wielu starań, jest pracochłonne i kosztowne. Przywrócenie gleb martwych jest praktycznie niemożliwe. Na takich glebach podjąć można jedynie rekultywację. Żeby na takim terenie ponownie wykształciła się normalna gleba potrzeba bardzo wielu lat a pewne toksyczne związki będą zalegały w glebie przez całe wieki i żadna rekultywacja nie jest w stanie tego zmienić.

Stan wód w naszej okolicy

Najogólniej stwierdzić można, że stan czystości wody w naszych rzekach nie jest zadowalający. Pokazała to wykonywana w ramach projektu analiza czystości wody strumyka „Lipówka” . Na podstawie znalezionych organizmów ustaliliśmy, że naszą rzeczkę można określić 3 i 4 klasą czystości.

Zanieczyszczenia emitowane są okresowo z zakładów w Nowych Skalmierzycach, pól i gospodarstw domowych.

Wizualnie stan czystosci wody w ostatnich latach znacznie się poprawił.

Stan czystości wody może poprawić kanalizacja, zwiększone nakłady na oczyszczanie ścieków i zamknięte obiegi wody oraz zwiększanie świadomości mieszkańców związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych.

Odpady komunalne (śmieci)

Chociaż w naszej okolicy jest dobrze przygotowane gminne wysypisko śmieci i aktywnie działa PUK to sytuacja w tym zakresie pozostawia wiele do życzenia. Winni takiego stanu są często sami mieszkańcy okolicznych miejscowości, którzy często tworzą tak zwane dzikie wysypiska oszczędzając środki finansowe. Podczas jesiennych wycieczek po okolicy organizowanych w ramach naszego projektu mogliśmy zaobserwować kilka takich obrazów nędzy i rozpaczy w okolicznym parku i lesie:

Wiadomo przecież, że segregując odpady można zmniejszyć zawartość swojego śmietnika o 80 %. Urząd Gminy dał mieszkańcom taką możliwość wystawiając pojemniki na tworzywa sztuczne, szkło białe i kolorowe. Nie wszyscy jednak z nich korzystają.

Tu nie pomoże nic oprócz zwiększenia świadomości ekologicznej i polepszenia sytuacji finansowej.

Hałas

Problem do niedawna zupełnie dla nas obcy powoli zaczyna doskwierać mieszkańcom przy trasie z Kalisza do Grabowa, ponieważ wiele Tirów wykorzystuje tę drogę jako skrót na Śląsk. Przez naszą wioskę przejeżdżają często z nadmierną prędkością naprawdę ogromne samochody i czasem w nocy można się obudzić z uczuciem ,że obok przejechał czołg.

Obwodnicy spodziewać się nie można. Pozostają więc częste kontrole szybkości przez patrole policyjne, zadrzewienia przydrożne i ewentualne ekrany akustyczne.

Ogólna ochrona przyrody

W naszej okolicy jest kilka naprawdę fajnych miejsc i jak wynika z przygotowanej w czasie projektu prezentacji znajdują się gatunki roślin i zwierząt objęte całkowitą i okresową ochroną warto więc może pomyśleć o przyszłych pokoleniach i podjąć działania o wydzielenie gdzieś nad Prosną obszaru chronionego krajobrazu. Pięknym miejscem byłby park w Śmiłowie on jednak jest własnością prywatną.

Source URL:
https://spgostyczyna.noweskalmierzyce.pl/pl/strona/stan-%C5%9Brodowiska-przyrodniczego-w-okolicach-gostyczyny

Links:
[1] https://spgostyczyna.noweskalmierzyce.pl/pl/strona/stan-%C5%9Brodowiska-przyrodniczego-w-okolicach-gostyczyny